

LC-ARTS.5705

Konsten att tala och skriva professionellt

<https://mycourses.aalto.fi/course/view.php?id=21869>

7 januari 2019

Stina Niemi, Sofia Sevón

Innehåll

- Retorik – att tala och skriva så att mottagaren blir intresserad
- (Talängslan)
- Vetenskapligt skrivande (+ mognadsprov och sammanfattningar)
- Säljande muntlig kommunikation: hisspresentationer, pitchar, småprat, intervjuer
- Säljande skriftlig kommunikation: artist statements, ansökningar, pressmeddelanden
- (Argumentation, debatt. Bra och dålig kommunikation, härskartekniker)
- Skrivande på webben och i sociala medier
- Svenskan i förändring, språkriktighet, påverkan från engelska och finska
- (Kommunikation via bildskärm (video-cv, videomöten mm))
- (Övriga texttyper: recensioner, rapporter, kolumner...)

Skriftliga uppgifter

”Jag som talare och skribent” (kan också göras muntligt)

Analys av ett examensarbete

Artist statement, projektansökan eller pressmeddelande
(2 versioner)

Kommentar om videoinspelad pitch (kan också göras muntligt)

Text för handledning (kand.arbete under arbete)

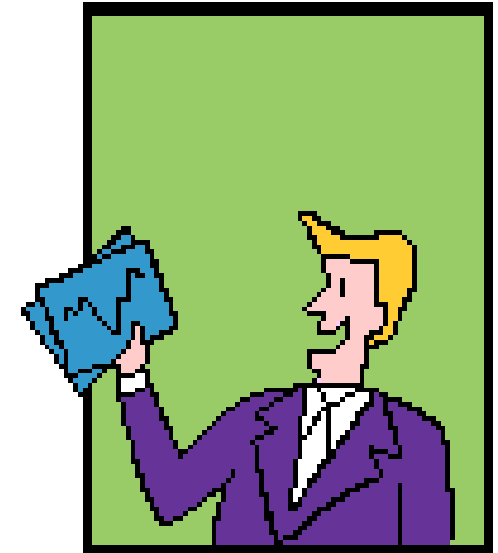
Individuell handledning är en obligatorisk del av kursen

Muntliga uppgifter

- Pitch (2– 5 minuter) (spelas in för självanalys)
- Presentation om något i ditt ämne (ca 10 minuter) med bilder (spelas in)
- Diskussioner + respons på andras presentationer

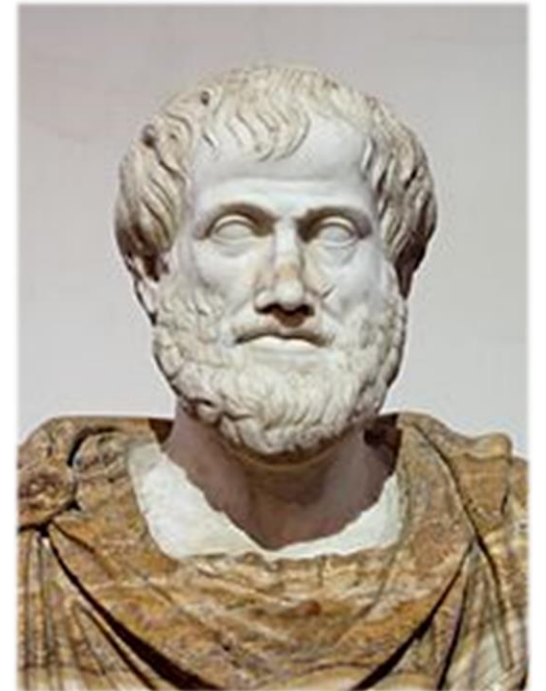
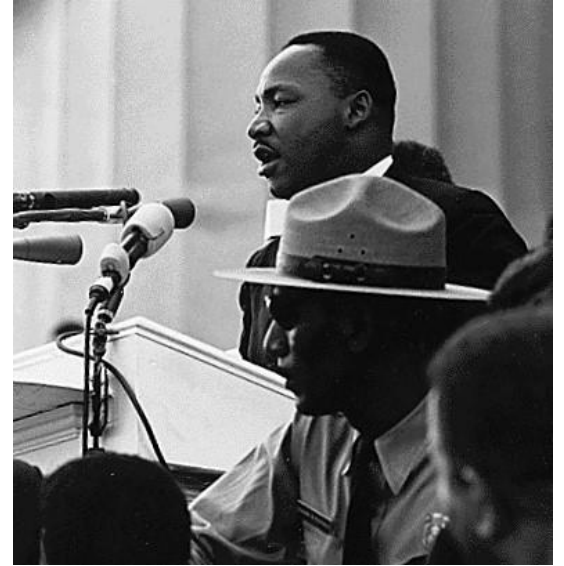
Muntlig färdighet

- Språklig färdighet
- Kännedom om kroppsspråk
- Känsla för och kunskap om de krav som taltillfället för med sig
- Beredskap att lyssna och reagera på respons

Retorik: en teori om talarkonsten

- Talarens uppgift: att övertyga, d.v.s. påverka lyssnaren för att nå ett visst mål
- Mål: övertyga, informera, undervisa eller underhålla
- Social förutsättning: tillit

Konsten att övertyga

~~Det här är bäst, bäst,
bäst!!!~~

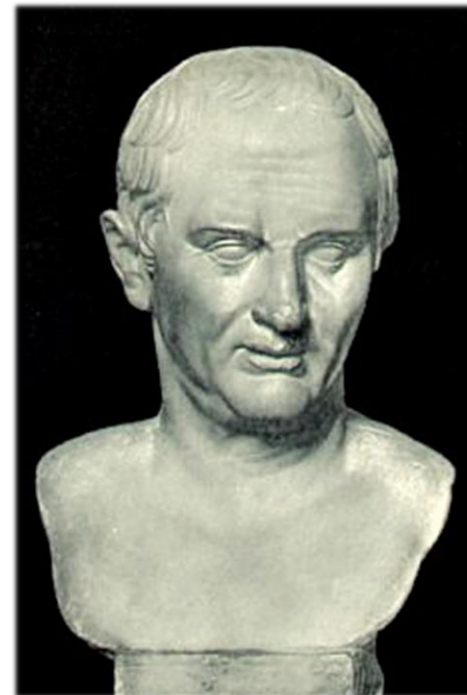
- Öppenhet för olika synpunkter ger trovärdighet.
- Att överväga och lyssna – nödvändigt för att övertyga
- Konsten: att finna de goda argumenten

Talet och lyssnaren

Cicero:

- Docére: **lära** (förnuft)
- Movére: **röra** (vilja, engagemang)
- Delectáre: **behaga** (känsla, välvilja)

Aristoteles: **lógos, éthos, páthos**

Känn din mottagare!

Mål: Vad ska hända med lyssnarna?

avstår

>

försöker

ogillar

>

gillar

tvekar

>

köper

missförstår

>

förstår

håller tyst

>

talat, sprider

förvirrade

>

klara

missnöjda

>

nöjda

ointresserade

>

intresserade

oansvariga

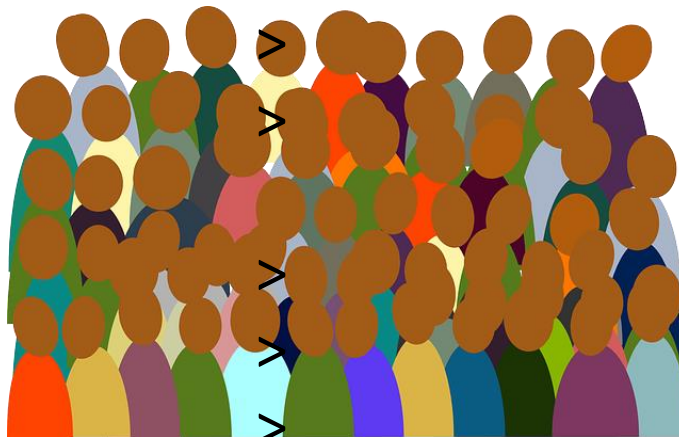
>

ansvarstagande

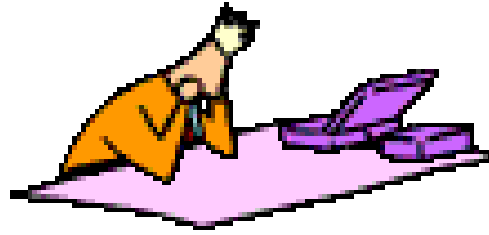
...

>

...

Tänk på mottagaren!

Motstånd och risker. Visa förståelse!
Vad finns att vinna? Visa!

Barndom, ungdom, jobb, ekonomi, livsstil,
drömmar, värderingar, vardag, bekymmer...

Den retoriska processen (i teorin)

- **Intelléctio**: analys av talsituationen
- **Invéntio**: val av innehåll
- **Diposítio**: ordnande av innehållet
- **Elocútio**: ord för det som ska sägas
- **Memória**: inlärning av talet
- **Pronuntiátio** och **actio**: uttal och handlande
- **Emendatio**: utvärdering

Förbered dig!

- **Johannesson:** De skickliga talarnas yrkeshemlighet är att de aldrig kommer oförberedda till ett sammanträde, en debatt, en intervju eller en middag.
- **Walla:** Om man kan sitt ämne, har ett klart budskap och är väl förberedd har lyssnare överseende med misstag – om man däremot framstår som okunnig eller nonchalant kan man räkna med kritik

Analysera inledningar

Konstrådet 75 år. Ernst Billgren:

<http://www.youtube.com/watch?v=bFoWDF-iN3w>

(börja på 23.20)

ArkDes: Lösningen på bostadskrisen. Kristian Skånberg:

<https://arkdes.se/arkdes-play/mer-politik-losningen-pa-bostadskrisen-2/>

Kulturarvens roll. Mikael Eivergård:

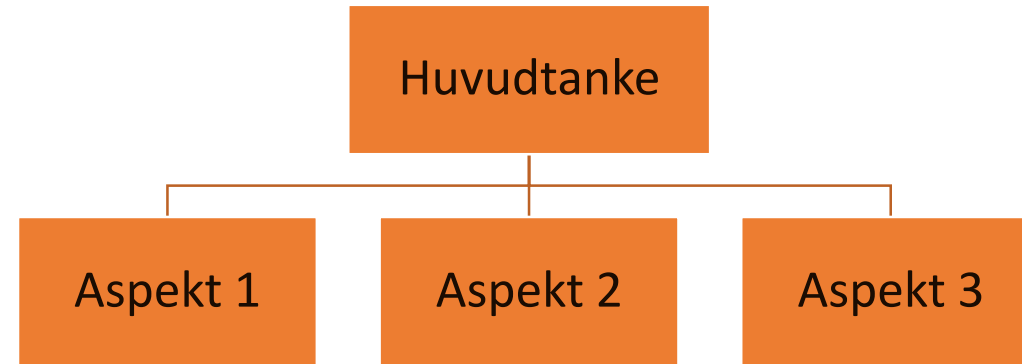
<https://urkola.se/Produkter/181677-UR-Samtiden-Nar-rattigheter-krockar-Kulturarvens-roll>

Uppgift: förbered en presentation

Er grupp ska tala om Aalto-universitetet (eller någon del av det) för någon av följande grupper:

- er mormors pensionärsförening
- en företagarförening på hemorten
- en grupp gymnasieelever
- gäster från konsthögskolor i Norden
- en grupp politiker (riksdagsmän, assistenter m.fl.)

Strukturera!

- En **huvudtanke**: ett påstående om ämnet
- Tre **aspekter** + exempel för varje
- En **inledning** (en berättelse, något aktuellt, en fråga, ett påstående som anknyter till publiken, ett citat, något roligt...)
- En **avslutning** (något av ovanstående eller något anknytande eller kanske en uppmaning)

Uppgift: förbered en presentation

- Välj en huvudtanke.
- Fundera på tre aspekter
- Fundera på hur ni skulle kunna inleda och varför
- Fundera på avslutning

**Kom ihåg:
Lär, rör och behaga!**

Att skriva om konst, design och arkitektur

- Vilka typer av text?
 - Normer?
 - Skrivande som stöd för kreativa processer?
 - Svårigheter?
-
- Konstfack 2018: <http://www.konstfack2018.se/>

Skrivuppgift 3, alternativ a:

Skriv ett artist statement/manifest

- Skriv en text om dig själv som konstutövare (alternativt om en grupp du tillhör).
- Texten ska exempelvis kunna fungera på en webbplats, i en ansökan eller i anslutning till en utställning.
- **Idé:** texten förklarar/motiverar/bjuder ut dina arbeten och sätter dem i ett sammanhang
- **Lägg upp din text på MyCourses (tillgängligt för kurskamraterna):**
<https://mycourses.aalto.fi/mod/forum/view.php?id=405506>
- **Deadline:** torsdag 17.1

Skrivuppgift 3, alternativ b:

Skriv en ansökan

- Skriv en ansökan om stipendium/stöd för ett projekt, en utlandsvistelse el. liknande
- Rikta ansökan till viss bidragsgivare. Använd ev. aktuella anvisningar.
- Skriv **endast projektbeskrivning och arbetsplan** (inte övriga delar såsom finansieringsplan, bilagor etc.)
- Lägg upp din text på MyCourses (tillgängligt för kurskamraterna):
<https://mycourses.aalto.fi/mod/forum/view.php?id=405506>
- **Deadline:** torsdag 17.1

Skrivuppgift 3, alternativ c:

Skriv ett pressmeddelande

- Skriv ett pressmeddelande om en utställning, ett aktuellt projekt eller något annat som skulle platsa som nyhet i medierna.
- Tänk dig att texten ska skickas till finlandssvenska mediehus, såsom Hufvudstadsbadet och svenska YLE.
- Använd de tips du har fått på föreläsningen.
- **Lägg upp din text på MyCourses (tillgängligt för kurskamraterna):**
<https://mycourses.aalto.fi/mod/forum/view.php?id=405506>
- **Deadline:** torsdag 17.1

Arbeta i grupp: samla tips!

- 1) Botanisera bland tipsen om den texttyp er grupp har blivit tilldelad. Se MyCourses/
Material: <https://mycourses.aalto.fi/course/view.php?id=21869§ion=1> . Diskutera vilka råd som är mest relevanta.
- 2) Gör en lista med de 7–10 viktigaste tipsen. Idén är att ni sedan ska kunna berätta för de andra om vad de bör göra och inte göra - dos and don'ts. OBS! Notera att länkarna bara utgör en bråkdel av allt som finns på nätet och att kvaliteten varierar. Det är fritt fram att också använda källor som ni hittar på egen hand!
- 3) **Om ni har tid över:** läs en text i er egen genre (se ”Exempel på artist statements, pressmeddelanden och ansökningar”) och diskutera vad ni tycker fungerar/inte fungerar.

Bästa tipsen?

Artist statements

syfte?

jag-form eller tredje person?

konkret eller abstrakt? långt eller kort?

beskrivande eller reflekterande?

emotionellt, filosofiskt, cv-lik?

Ansökningar +

pressmeddelanden

vilken ordning?

vad måste med?

hur skriva för mottagaren?

hur skapa tydlighet?